

cv8.R

Marek

2023-04-06

```
library("ltpngqr")
```

Neparametricke metody

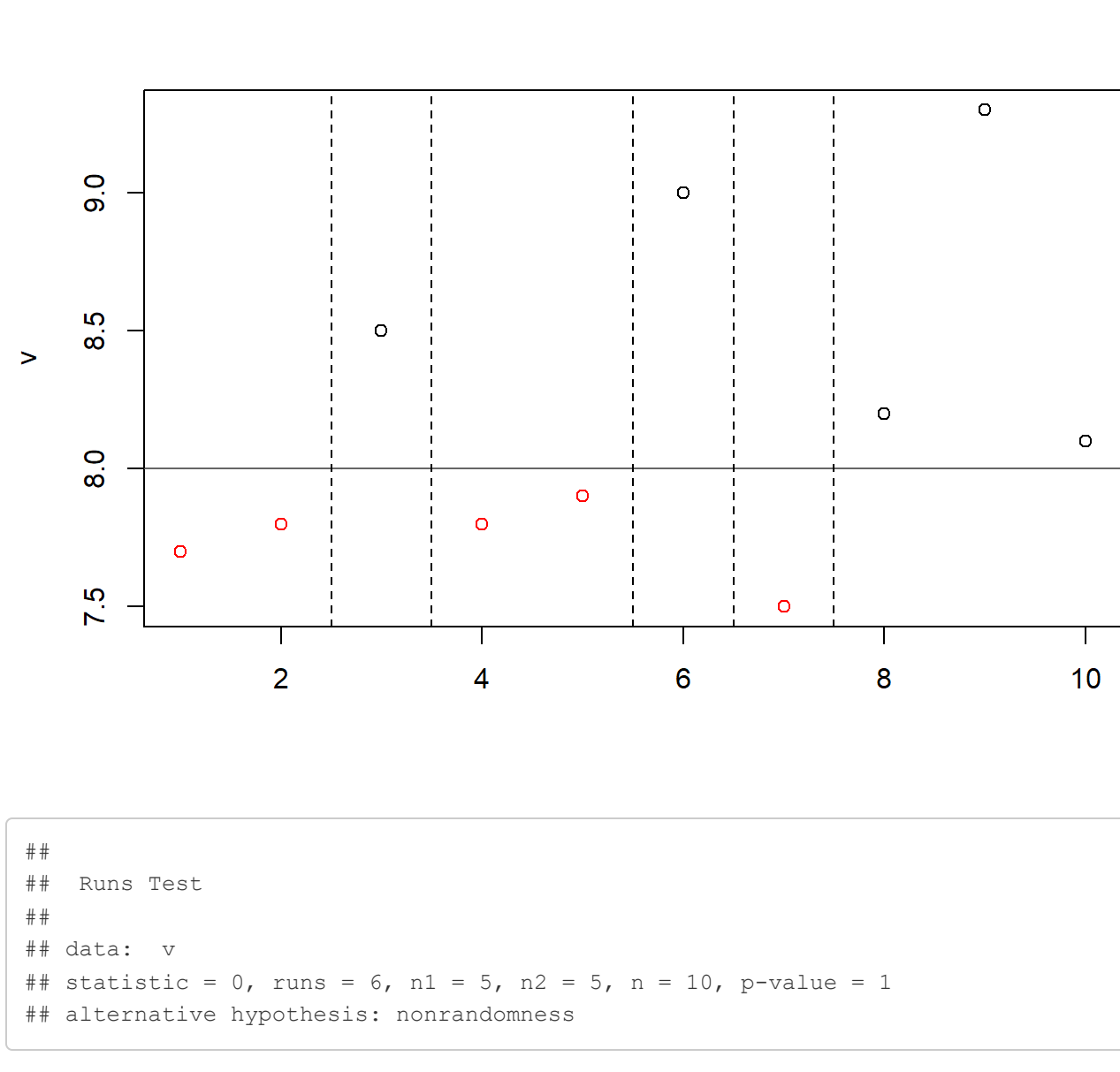
neparametricke metody používame tam, kde data nie su normalne rozdelené, je ich málo, su nestandardne. Neparametricke testy vyznaču podmienku, ze data su z nejakého spoločného rozdelenia. Su menej presne a menej citlivé.

Hypotéza H_0 je v tvare H_0 : data su z subpopulácie H_1 : nie su z subpopulácie Test serií (Vilad Wolfowitzov test), testujeme nahodnosť dát. Test je citlivý na trend, ktorúka nárastala

```
library("randtests")
```

Linka MHD v rámej spíckej prejde trasu priemerou rýchlosťou 8 km/h. Bola navrhnutá malá zmena trasy s cieľom zrychlíť dopravu. Pocas 10 dní sme namerali údaje o priemernej rýchlosti jazdy autobus-u. Na hladine významnosti $\alpha = 0.05$ testujme hypotézu o nahodnosti dát. Testujme nahodnosť meanu.

```
w<-c(7.5, 7.8, 8.3, 7.4, 7.3, 9, 7.5, 8.2, 8.3, 8.1)
rand.test(v, plot=F)
```



```
## Runa Test
##
## data: v
## statistic = 0, runs = 6, n1 = 5, n2 = 5, n = 10, p-value = 1
## alternative hypothesis: nonrandomness
```

Phodnota > 0.05, data su nahodne

```
rand.test(v, alternative = "left.sided")
```

```
## Runa Test
##
## data: v
## statistic = 0, runs = 6, n1 = 5, n2 = 5, n = 10, p-value = 0.5
## alternative hypothesis: trend
```

```
rand.test(v, alternative = "right.sided")
```

```
## Runa Test
##
## data: v
## statistic = 0, runs = 6, n1 = 5, n2 = 5, n = 10, p-value = 0.5
## alternative hypothesis: first-order negative autocorrelation
```

Test kritických bodov, bodov obrátu (turning point test) odhaľuje periodicitu v dátach

```
turning.point.test(v)
```

```
## Turning Point Test
##
## data: v
## statistic = -0.27629, n = 10, p-value = 0.7823
## alternative hypothesis: non randomness
```

P hodnota > 0.05, nezamietam hypotézu o nahodnosti dát

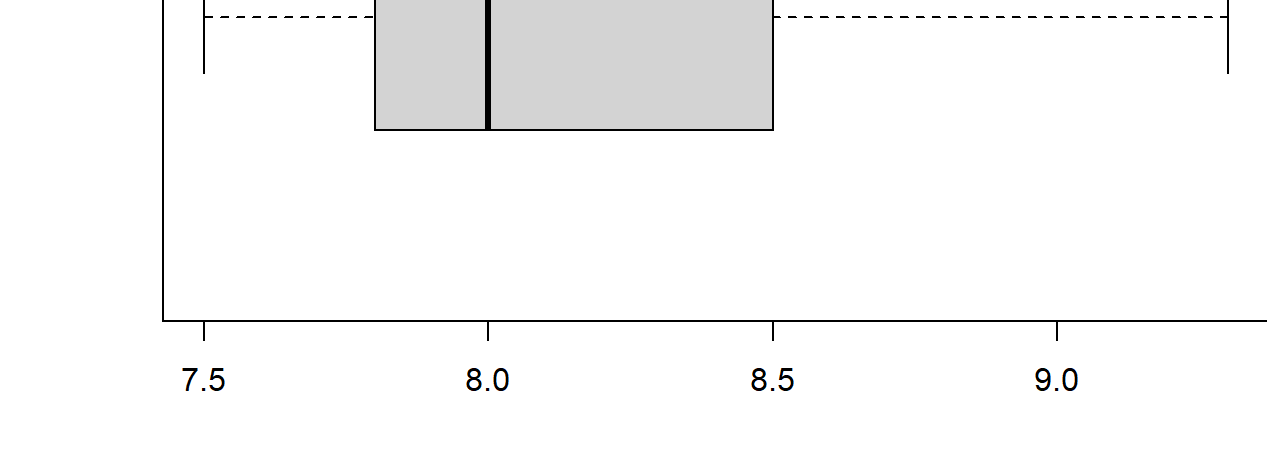
```
turning.point.test(v, alternative = "left.sided")
```

```
## Turning Point Test
##
## data: v
## statistic = -0.27629, n = 10, p-value = 0.3932
## alternative hypothesis: positive serial correlation
```

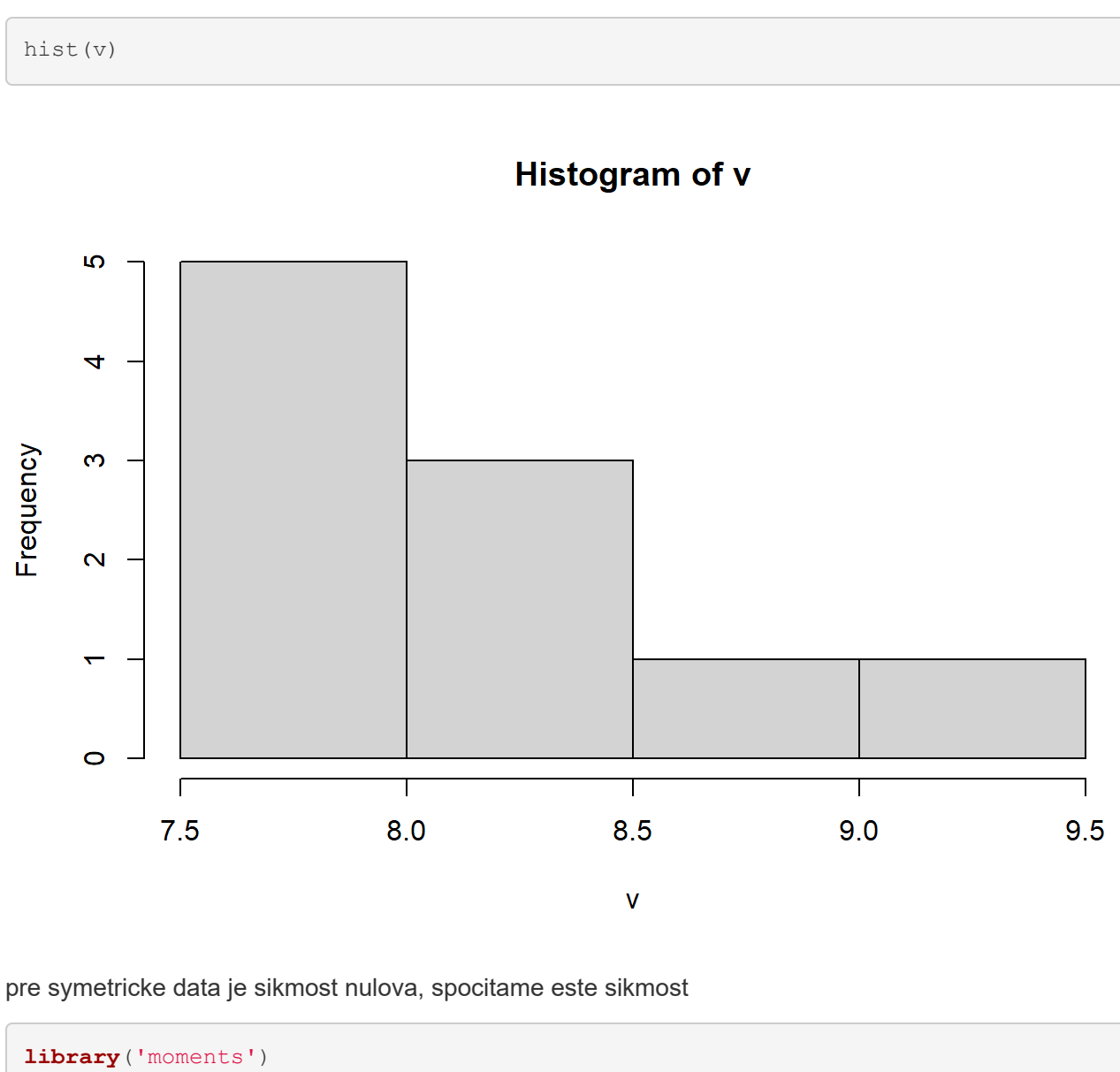
Neparametricke testy o polohe (mediane). Parametrickymi testami

sme testovali tvrdenia o strednej hodnote, boli jednovýberové t-testy - parove testy a neparametricky test (sign test) testujeme H_0 : median = μ_0 H_1 : median $\neq \mu_0$ Jedna podmienka skladá na data je, aby bol vyberom z spoločného rozdelenia. Test má malú silu, li chyba druhého druhu je veľká (nezamietame H_0 a potom H_0 nepali). Testujme, ze data z predchádzajúceho príkladu majú median = 8, teda ze priemerua rýchlostí ani po úprave sa nezmenila.

```
boxplot(v, horizontal = T)
```



```
hist(v)
```


pre symetrické data je sklonost nulova, spočítame este sklonost

```
library("rcomstat")
```

```
sklonestat(v)
```

```
## [1] 0.831164
```

```
library("BDA")
```

```
## Warning: package 'BDA' was built under R version 4.2.3
```

```
## Loading required package: lattice
```

```
## Attaching package: 'BDA'
```

```
## The following object is masked from 'package:datasets':
```

```
## Orange
```

```
SDIG.test(v, nd=8)
```

```
## One-sample Sign-Test
##
## data: v
## n = 7, p-value = 1
## alternative hypothesis: true median is not equal to 8
## 95 percent confidence interval:
##  7.32444 8.837778
## sample estimates:
## median of x
##      8
##
## Achieved and Interpolated Confidence Intervals:
##
##      Conf.level 1.e.pt  U.B.pt
## Lower Achieved CI  0.8306  7.8000  8.5000
## Interpolated CI    0.9500  7.7324  8.8378
## Upper Achieved CI   0.9789  7.7000  9.0000
```

P hodnota > 0.05 nezamietame hypotézu o tom, ze priemerna rýchlosť sa nezmenila. Tento test môžeme použiť aj ako dvývýberový parovový. Testujeme, ze median rozdielu je rovny nulovej hodnote, používame to tam, kde je asymetria dát. Ak priamo predpoklad, ze data su symetricka okolo medianu, tak radšej použijeme jednovýberový Wilcoxonov test - signed rank test. Otvorujeme naše data, či su symetrické a ak ano testujeme týmto testom.

```
library("lawstat")
```

```
## Warning: package 'lawstat' was built under R version 4.2.3
```

```
## Attaching package: 'lawstat'
```

```
## The following object is masked from 'package:randtests':
```

```
## rand.test
```

```
symmetry.test(v)
```

```
## B-out-of-n bootstrap symmetry test by Miel, Giel, and Gastwirth (2006)
##
## data: v
## Test statistic = 1.3662, p-value = 0.388
## alternative hypothesis: the distribution is asymmetric.
## sample estimates:
## bootstrap optimal m
##      10
```

p hodnota > 0.05, radšej Wilcoxonov test

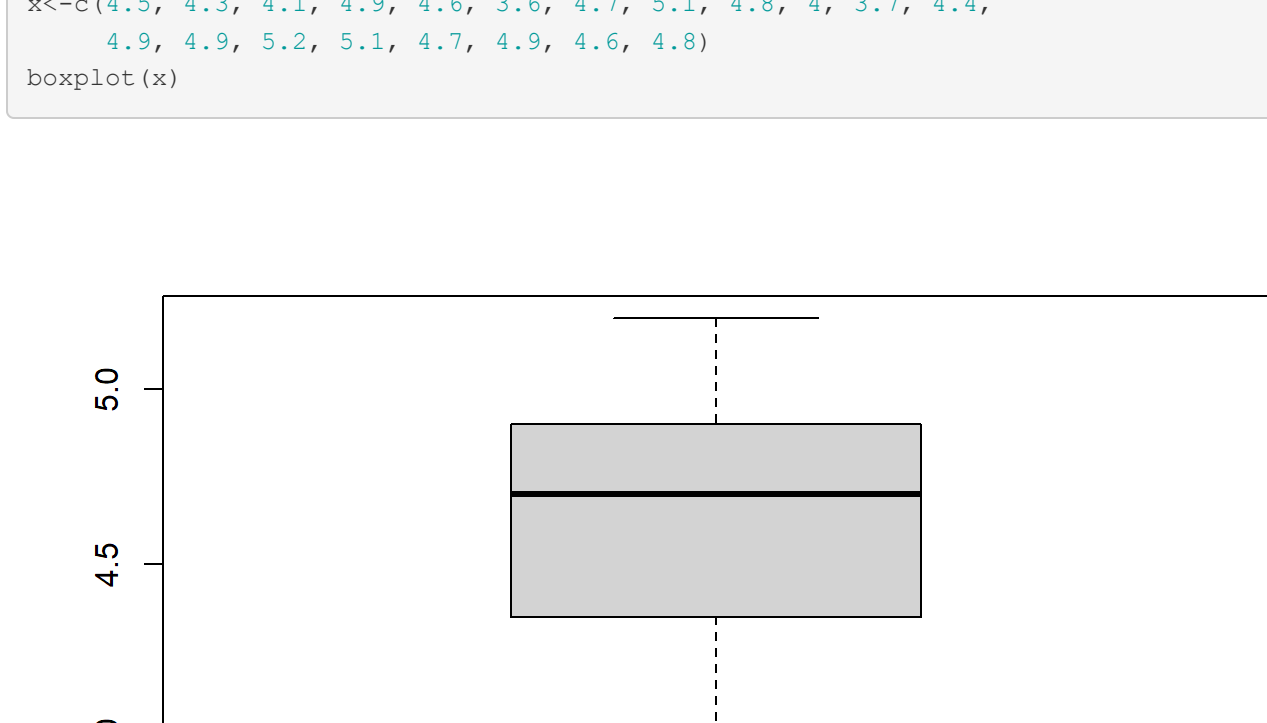
```
wilcoxon.test(v, mu=8)
```

```
## Warning in wilcoxon.test.default(v, mu = 8): cannot compute exact p-value with
## ties
##
## Wilcoxon signed rank test with continuity correction
##
## data: v
## V = 31, p-value = 0.7593
## alternative hypothesis: true location is not equal to 8
```

P hodnota > 0.05, nezamietame hypotézu, ze priemerna rýchlosť sa nezmenila. Pri trochom spracovaní sústatoz sa dosaohoval priemerna hodnota kvalitatívnej vlastnosti 4.4, pokusne sa zavádza nova jednoduchšia metóda spracovania sústatoz. Hodnoty kvalitatívnej vlastnosti su v dátovom súbore x. Testujme hypotézu, ze kvalitatívna vlastnosť aj pri novej metóde zostala rovnaká.

```
K<-c(4.3, 4.3, 4.3, 4.3, 4.3, 3.6, 4.7, 5.1, 4.8, 4, 3.7, 4.4,
      4.3, 4.3, 5.2, 5.1, 4.7, 4.7, 4.7, 4.8)
```

```
boxplot(K)
```



```
symmetry.test(x)
```

```
## B-out-of-n bootstrap symmetry test by Miel, Giel, and Gastwirth (2006)
##
## data: x
## Test statistic = -1.028, p-value = 0.308
## alternative hypothesis: the distribution is asymmetric.
## sample estimates:
## bootstrap optimal m
##      14
```

Data su symetrické, teda jednovýberové WT.

```
wilcoxon.test(x, mu=4.4)
```

```
## Warning in wilcoxon.test.default(x, mu = 4.4): cannot compute exact p-value with
## ties
##
## Warning in wilcoxon.test.default(x, mu = 4.4): cannot compute exact p-value with
## zeroes
##
## Wilcoxon signed rank test with continuity correction
##
## data: x
## V = 135, p-value = 0.1114
## alternative hypothesis: true location is not equal to 4.4
```

P hodnota > 0.05, nezamietame hypotézu, ze novou metódou spracovania sústatoz majú rovnakú kvalitatívnu vlastnosť. Prakticky by sme mali na začiatku overiť normalitu dát a ak su normalne rozdelené, tak t-test

```
library("teststat")
```

```
shapiro.test(x) #normalita
```

```
## Shapiro-Wilk normality test
##
## data: x
## W = 0.91818, p-value = 0.09142
```

```
t.test(x, mu=4.4)
```

```
## One Sample t-test
##
## data: x
## t = 1.8908, df = 19, p-value = 0.07542
## alternative hypothesis: true mean is not equal to 4.4
## 95 percent confidence interval:
##  4.37856 4.80144
## sample estimates:
## mean of x
##      4.55
```

Aj parametrickým testom nám vyšlo, ze kvalitatívna vlastnosť ostala rovnaká. Príklad použitia, ako parovný test. Su dane čas v sekundách, počas ktorých vyrieši kortkové úlohy žiac pred a po špeciálnych cvičeniach z pamätového počítania. Zlepši cvičenia schopnosť žiakov rýchlejšie riešiť úlohy? Ak ano, pokúsme, či zlepši, pred - po > 0, teda negacne je < 0 alternatíva bude less. Testy vyberom podľa toho, či rozdiely su alebo nie su symetrické.

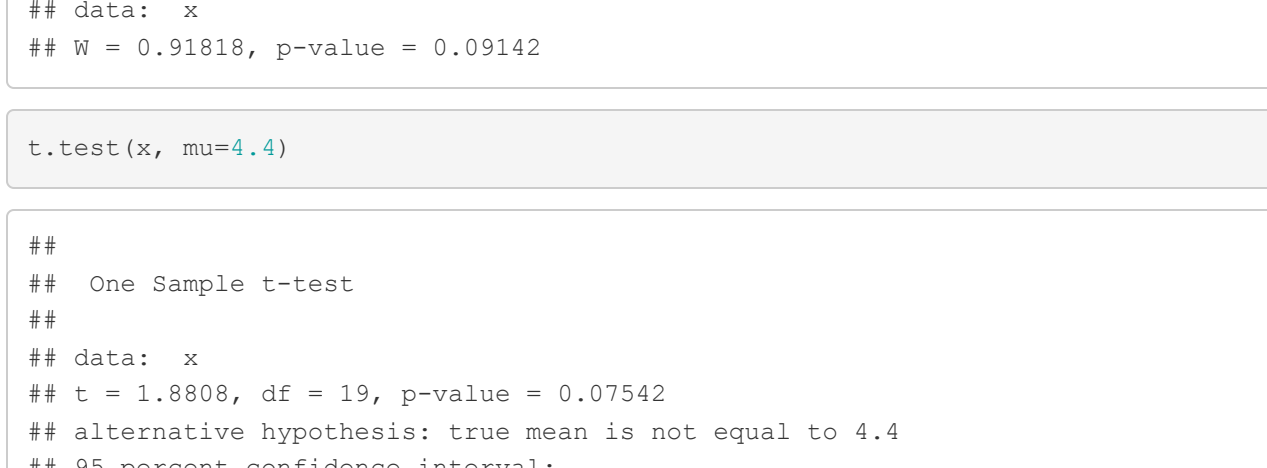
```
pred<-c(187,81,88,90,93,71,83,70,81,75,83)
po<-c(10,43,79,90,88,60,52,79,84,45,52)
```

```
rodziel = pred - po
```

```
rodziel
```

```
## [1] 27 16 19 0 0 0 1 7 -7 -3 14 31
```

```
boxplot(rodziel, horizontal = T)
```



```
shapiro.test(rodziel)
```

```
## [1] 0.1618471
```

```
symmetry.test(rodziel) #symetria dat
```

```
## B-out-of-n bootstrap symmetry test by Miel, Giel, and Gastwirth (2006)
##
## data: rodziel
## Test statistic = -0.00387, p-value = 0.908
## alternative hypothesis: the distribution is asymmetric.
## sample estimates:
## bootstrap optimal m
##      8
```

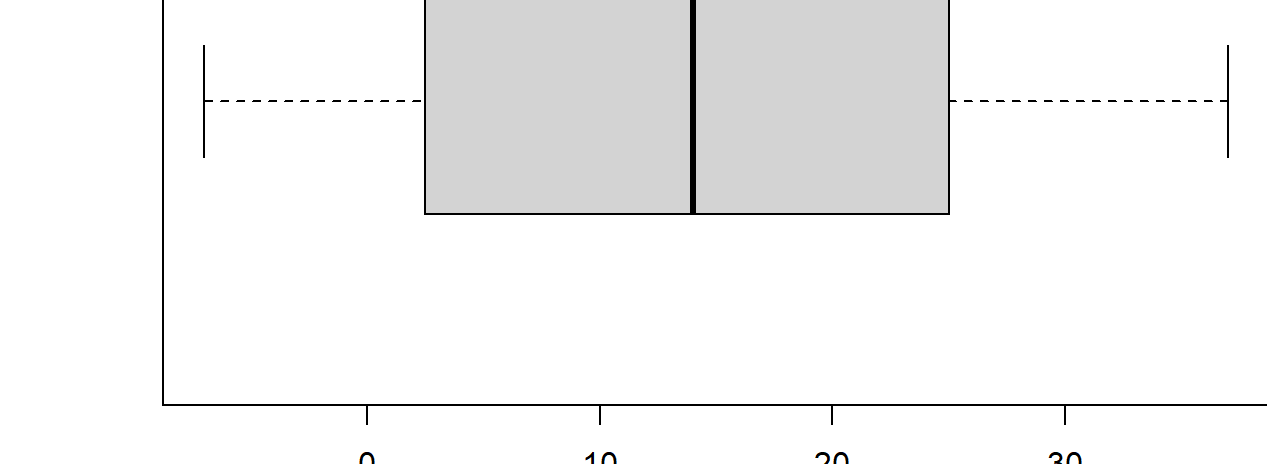
```
wilcoxon.test(rodziel, alternative = "less")
```

```
## Warning in wilcoxon.test.default(rodziel, alternative = "less"): cannot compute
## exact p-value with ties
##
## Warning in wilcoxon.test.default(rodziel, alternative = "less"): cannot compute
## exact p-value with zeroes
##
## Wilcoxon signed rank test with continuity correction
##
## data: rodziel
## V = 51, p-value = 0.9928
## alternative hypothesis: true location is less than 0
```

p hodnota > 0.05, nezamietame H_0 , ziad sa zlepši. Dvóvýberový neparový test, neparametricky, dvóvýberový Wilcoxonov test (Mann Whitney U test). Nullová hypotéza je H_0 : $F_X = F_Y$. Pred testom treba overiť, či sa rozdelenia aspon prílišne roviajú a test či majú rovnakú disperziu. Ak su veľké rozdiely, tak dvóvýberový Kolmogorov-Smirnov test. Neparametricky test pre rovnosť disperzií Levene test. Z produkcie dvoch firm bolo nahodine vybratých $n=10$ a $m=8$ výrobkov. Nezaujíma expert hodnotiť ich kvalitu prídierom bodov. Dátový súbor x, y. Testujme hypotézu, ze kvalita výrobkov dvoch firm je rovnaká.

```
x<-c(420,560,460,490,530,570,380,480,510,49,54)
y<-c(480,450,380,470,470,500,520,530)
```

```
boxplot(x, y, col = c("blue", "red"))
```



```
shapiro.test(x)
```

```
## [1] 0.1618471
```

```
symmetry.test(xrodziel) #symetria dat
```

```
## B-out-of-n bootstrap symmetry test by Miel, Giel, and Gastwirth (2006)
##
## data: xrodziel
## Test statistic = -0.00387, p-value = 0.908
## alternative hypothesis: the distribution is asymmetric.
## sample estimates:
## bootstrap optimal m
##      8
```

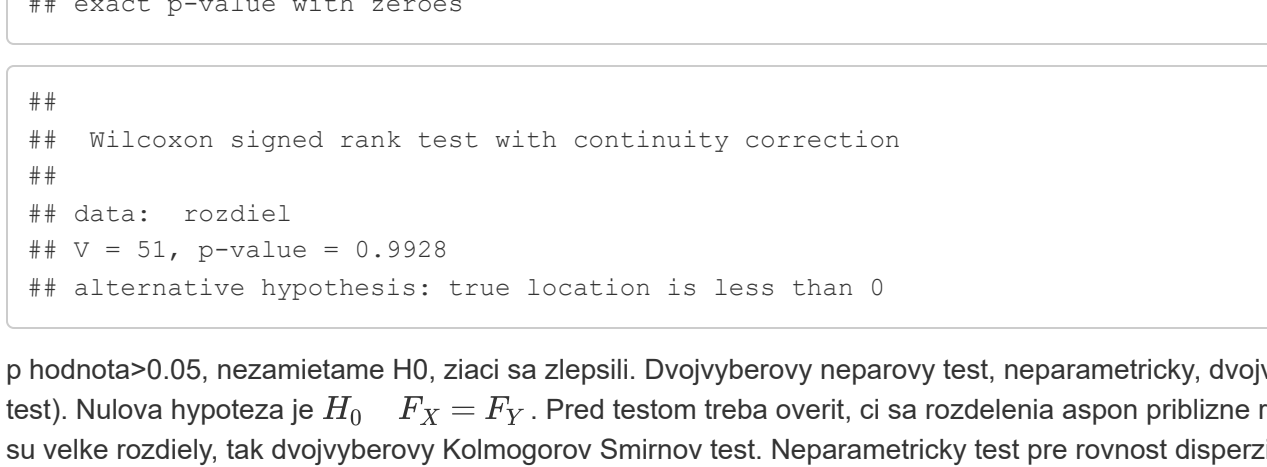
```
wilcoxon.test(xrodziel, alternative = "less")
```

```
## Warning in wilcoxon.test.default(xrodziel, alternative = "less"): cannot compute
## exact p-value with ties
##
## Warning in wilcoxon.test.default(xrodziel, alternative = "less"): cannot compute
## exact p-value with zeroes
##
## Wilcoxon signed rank test with continuity correction
##
## data: xrodziel
## V = 51, p-value = 0.9928
## alternative hypothesis: true location is less than 0
```

p hodnota > 0.05, nezamietame H_0 , ziad sa zlepši. Dvóvýberový neparový test, neparametricky, dvóvýberový Wilcoxonov test (Mann Whitney U test). Nullová hypotéza je H_0 : $F_X = F_Y$. Pred testom treba overiť, či sa rozdelenia aspon prílišne roviajú a test či majú rovnakú disperziu. Ak su veľké rozdiely, tak dvóvýberový Kolmogorov-Smirnov test. Neparametricky test pre rovnosť disperzií Levene test. Z produkcie dvoch firm bolo nahodine vybratých $n=10$ a $m=8$ výrobkov. Nezaujíma expert hodnotiť ich kvalitu prídierom bodov. Dátový súbor x, y. Testujme hypotézu, ze kvalita výrobkov dvoch firm je rovnaká.

```
x<-c(420,560,460,490,530,570,380,480,510,49,54)
y<-c(480,450,380,470,470,500,520,530)
```

```
boxplot(x, y, col = c("blue", "red"))
```



```
shapiro.test(x)
```

```
## [1] 0.1618471
```

```
symmetry.test(xrodziel) #symetria dat
```

```
## B-out-of-n bootstrap symmetry test by Miel, Giel, and Gastwirth (2006)
##
## data: xrodziel
## Test statistic = -0.00387, p-value = 0.908
## alternative hypothesis: the distribution is asymmetric.
## sample estimates:
## bootstrap optimal m
##      8
```

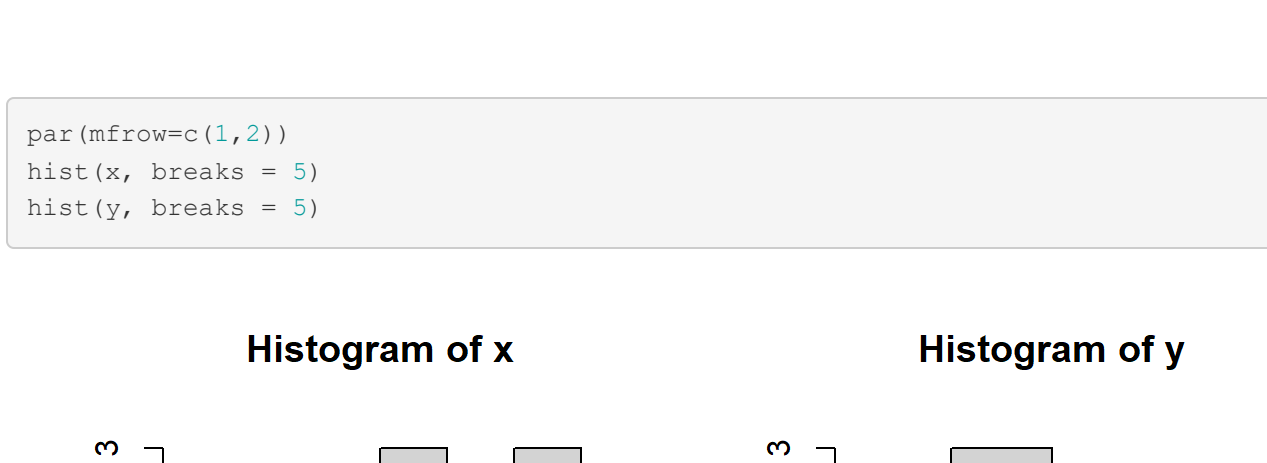
```
wilcoxon.test(xrodziel, alternative = "less")
```

```
## Warning in wilcoxon.test.default(xrodziel, alternative = "less"): cannot compute
## exact p-value with ties
##
## Warning in wilcoxon.test.default(xrodziel, alternative = "less"): cannot compute
## exact p-value with zeroes
##
## Wilcoxon signed rank test with continuity correction
##
## data: xrodziel
## V = 51, p-value = 0.9928
## alternative hypothesis: true location is less than 0
```

p hodnota > 0.05, nezamietame H_0 , ziad sa zlepši. Dvóvýberový neparový test, neparametricky, dvóvýberový Wilcoxonov test (Mann Whitney U test). Nullová hypotéza je H_0 : $F_X = F_Y$. Pred testom treba overiť, či sa rozdelenia aspon prílišne roviajú a test či majú rovnakú disperziu. Ak su veľké rozdiely, tak dvóvýberový Kolmogorov-Smirnov test. Neparametricky test pre rovnosť disperzií Levene test. Z produkcie dvoch firm bolo nahodine vybratých $n=10$ a $m=8$ výrobkov. Nezaujíma expert hodnotiť ich kvalitu prídierom bodov. Dátový súbor x, y. Testujme hypotézu, ze kvalita výrobkov dvoch firm je rovnaká.

```
x<-c(420,560,460,490,530,570,380,480,510,49,54)
y<-c(480,450,380,470,470,500,520,530)
```

```
boxplot(x, y, col = c("blue", "red"))
```



```
shapiro.test(x)
```

```
## [1] 0.1618471
```

```
symmetry.test(xrodziel) #symetria dat
```

```
## B-out-of-n bootstrap symmetry test by Miel, Giel, and Gastwirth (2006)
##
## data: xrodziel
## Test statistic = -0.00387, p-value = 0.908
## alternative hypothesis: the distribution is asymmetric.
## sample estimates:
## bootstrap optimal m
##      8
```

```
wilcoxon.test(xrodziel, alternative = "less")
```

```
## Warning in wilcoxon.test.default(xrodziel, alternative = "less"): cannot compute
## exact p-value with ties
##
## Warning in wilcoxon.test.default(xrodziel, alternative = "less"): cannot compute
## exact p-value with zeroes
##
## Wilcoxon signed rank test with continuity correction
##
## data: xrodziel
## V = 51, p-value = 0.9928
## alternative hypothesis: true location is less than 0
```

p hodnota > 0.05, nezamietame H_0 , ziad sa zlepši. Dvóvýberový neparový test, neparametricky, dvóvýberový Wilcoxonov test (Mann Whitney U test). Nullová hypotéza je H_0 : $F_X = F_Y$. Pred testom treba overiť, či sa rozdelenia aspon prílišne roviajú a test či majú rovnakú disperziu. Ak su veľké rozdiely, tak dvóvýberový Kolmogorov-Smirnov test. Neparametricky test pre rovnosť disperzií Levene test. Z produkcie dvoch firm bolo nahodine vybratých $n=10$ a $m=8$ výrobkov. Nezaujíma expert hodnotiť ich kvalitu prídierom bodov. Dátový súbor x, y. Testujme hypotézu, ze kvalita výrobkov dvoch firm je rovnaká.

```
x<-c(420,560,460,490,530,570,380,480,510,49,54)
y<-c(480,450,380,470,470,500,520,530)
```

```
boxplot(x, y, col = c("blue", "red"))
```



```
shapiro.test(x)
```

```
## [1] 0.1618471
```

```
symmetry.test(xrodziel) #symetria dat
```

```
## B-out-of-n bootstrap symmetry test by Miel, Giel, and Gastwirth (2006)
##
## data: xrodziel
## Test statistic = -0.00387, p-value = 0.908
## alternative hypothesis: the distribution is asymmetric.
## sample estimates:
## bootstrap optimal m
##      8
```

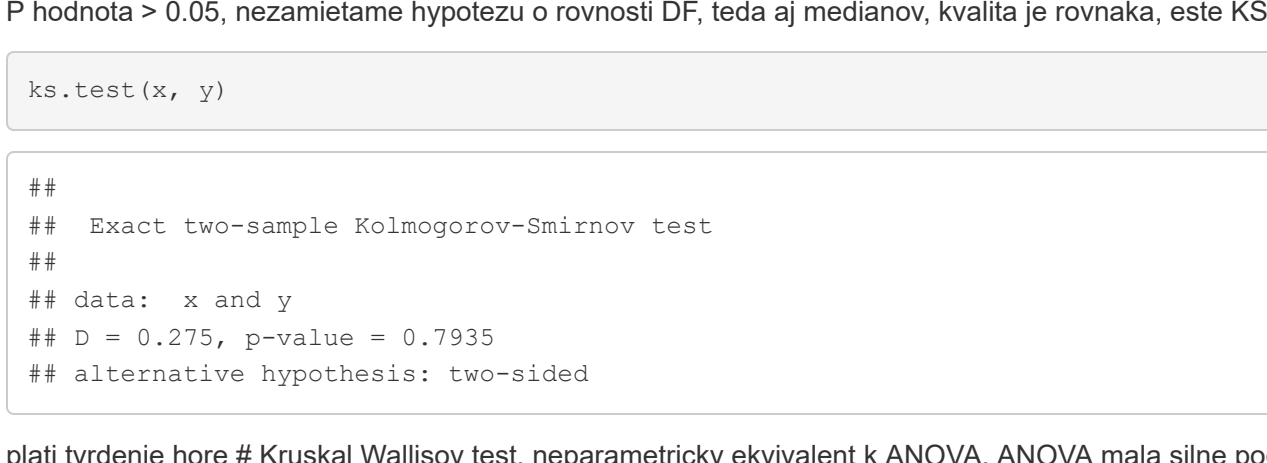
```
wilcoxon.test(xrodziel, alternative = "less")
```

```
## Warning in wilcoxon.test.default(xrodziel, alternative = "less"): cannot compute
## exact p-value with ties
##
## Warning in wilcoxon.test.default(xrodziel, alternative = "less"): cannot compute
## exact p-value with zeroes
##
## Wilcoxon signed rank test with continuity correction
##
## data: xrodziel
## V = 51, p-value = 0.9928
## alternative hypothesis: true location is less than 0
```

p hodnota > 0.05, nezamietame H_0 , ziad sa zlepši. Dvóvýberový neparový test, neparametricky, dvóvýberový Wilcoxonov test (Mann Whitney U test). Nullová hypotéza je H_0 : $F_X = F_Y$. Pred testom treba overiť, či sa rozdelenia aspon prílišne roviajú a test či majú rovnakú disperziu. Ak su veľké rozdiely, tak dvóvýberový Kolmogorov-Smirnov test. Neparametricky test pre rovnosť disperzií Levene test. Z produkcie dvoch firm bolo nahodine vybratých $n=10$ a $m=8$ výrobkov. Nezaujíma expert hodnotiť ich kvalitu prídierom bodov. Dátový súbor x, y. Testujme hypotézu, ze kvalita výrobkov dvoch firm je rovnaká.

```
x<-c(420,560,460,490,530,570,380,480,510,49,54)
y<-c(480,450,380,470,470,500,520,530)
```

```
boxplot(x, y, col = c("blue", "red"))
```



```
shapiro.test(x)
```

```
## [1] 0.1618471
```

```
symmetry.test(xrodziel) #symetria dat
```

```
## B-out-of-n bootstrap symmetry test by Miel, Giel, and Gastwirth (2006)
##
## data: xrodziel
## Test statistic = -0.00387, p-value = 0.908
## alternative hypothesis: the distribution is asymmetric.
## sample estimates:
## bootstrap optimal m
##      8
```

```
wilcoxon.test(xrodziel, alternative = "less")
```

```
## Warning in wilcoxon.test.default(xrodziel, alternative = "less"): cannot compute
## exact p-value with ties
##
## Warning in wilcoxon.test.default(xrodziel, alternative = "less"): cannot compute
## exact p-value with zeroes
##
## Wilcoxon signed rank test with continuity correction
##
## data: xrodziel
## V = 51, p-value = 0.9928
## alternative hypothesis: true location is less than 0
```

p hodnota > 0.05, nezamietame H_0 , ziad sa zlepši. Dvóvýberový neparový test, neparametricky, dvóvýberový Wilcoxonov test (Mann Whitney U test). Nullová hypotéza je H_0 : $F_X = F_Y$. Pred testom treba overiť, či sa rozdelenia aspon prílišne roviajú a test či majú rovnakú disperziu. Ak su veľké rozdiely, tak dvóvýberový Kolmogorov-Smirnov test. Neparametricky test pre rovnosť disperzií Levene test. Z produkcie dvoch firm bolo nahodine vybratých $n=10$ a $m=8$ výrobkov. Nezaujíma expert hodnotiť ich kvalitu prídierom bodov. Dátový súbor x, y. Testujme hypotézu, ze kvalita výrobkov dvoch firm je rovnaká.

```
x<-c(420,560,460,490,530,570,380,480,510,49,54)
y<-c(480,450,380,470,470,500,520,530)
```

```
boxplot(x, y, col = c("blue", "red"))
```



```
shapiro.test(x)
```

```
## [1] 0.1618471
```

```
symmetry.test(xrodziel) #symetria dat
```

```
## B-out-of-n bootstrap symmetry test by Miel, Giel, and Gastwirth (2006)
##
## data: xrodziel
## Test statistic = -0.00387, p-value = 0.908
## alternative hypothesis: the distribution is asymmetric.
## sample estimates:
## bootstrap optimal m
##      8
```

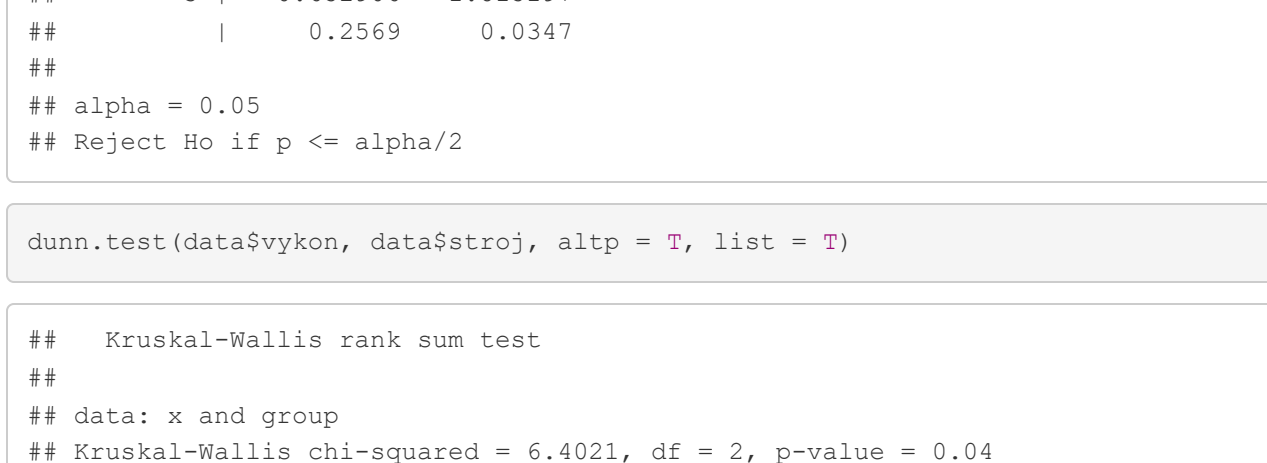
```
wilcoxon.test(xrodziel, alternative = "less")
```

```
## Warning in wilcoxon.test.default(xrodziel, alternative = "less"): cannot compute
## exact p-value with ties
##
## Warning in wilcoxon.test.default(xrodziel, alternative = "less"): cannot compute
## exact p-value with zeroes
##
## Wilcoxon signed rank test with continuity correction
##
## data: xrodziel
## V = 51, p-value = 0.9928
## alternative hypothesis: true location is less than 0
```

p hodnota > 0.05, nezamietame H_0 , ziad sa zlepši. Dvóvýberový neparový test, neparametricky, dvóvýberový Wilcoxonov test (Mann Whitney U test). Nullová hypotéza je H_0 : $F_X = F_Y$. Pred testom treba overiť, či sa rozdelenia aspon prílišne roviajú a test či majú rovnakú disperziu. Ak su veľké rozdiely, tak dvóvýberový Kolmogorov-Smirnov test. Neparametricky test pre rovnosť disperzií Levene test. Z produkcie dvoch firm bolo nahodine vybratých $n=10$ a $m=8$ výrobkov. Nezaujíma expert hodnotiť ich kvalitu prídierom bodov. Dátový súbor x, y. Testujme hypotézu, ze kvalita výrobkov dvoch firm je rovnaká.

```
x<-c(420,560,460,490,530,570,380,480,510,49,54)
y<-c(480,450,380,470,470,500,520,530)
```

```
boxplot(x, y, col = c("blue", "red"))
```



```
shapiro.test(x)
```

```
## [1] 0.1618471
```

```
symmetry.test(xrodziel) #symetria dat
```

```
## B-out-of-n bootstrap symmetry test by Miel, Giel, and Gastwirth (2006)
##
## data: xrodziel
## Test statistic = -0.00387, p-value = 0.908
## alternative hypothesis: the distribution is asymmetric.
## sample estimates:
## bootstrap optimal m
##      8
```

```
wilcoxon.test(xrodziel, alternative = "less")</
```